

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/104/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3823201942
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2025:3823201942.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E. E. XXX, D. E. E., zast. AK OLŠOVSKÝ, spol. s r.o., G. Švéniho 6, Prievidza, IČO: 50 595 652, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 00 151 866, o zaplatenie nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 3. októbra 2024, č.k. 8C/45/2024-221, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej – vyhovujúcej časti (výrok I.) a v súvisiacej časti o trovách konania (výrok III.) **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 2.000,- eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, zároveň vo zvyšnej časti výrokom II. žalobu zamietol a v konečnom dôsledku výrokom III. rozhodol o trovách konania medzi stranami sporu tak, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa v konaní domáhal zaplatenia nemajetkovej ujmy vo výške 2.904,99 eur spolu s príslušenstvom dôvodiac, že dlhodobo bol nútený pracovať ako hasič - vedúci technik špecialista nad rámec týždenného pracovného času 48 hodín, čím došlo k porušeniu práva EÚ, konkrétne Smernice č. 2003/88/ES, v dôsledku ktorého porušenia unijného práva si uplatňuje zaplatenie nemajetkovej ujmy, ktorej výšku určil ako súčin počtu odpracovaných hodín pracovnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 zákona o Hasičskom zbore a sumy zodpovedajúcej 15 % peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac daného roka a za čas pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 30 % náhrady z príslušnej hodinovej sadzby príslušného mesiaca v danom roku. Tvrdil, že týmto spôsobom došlo k zásahu do jeho osobnostných práv, ktoré v žalobe konkretizoval.

3. Žalovaná namietala jednak samotnú dôvodnosť nároku, ako aj neprimeranosť uplatňovanej výšky nemajetkovej ujmy a to poukazom na ňou tvrdenú rozhodovaciu prax slovenských súdov a nimi priznávaných výšok nemajetkovej ujmy v rozsahu od 1.000,- eur do 2.500,- eur. Namietala, že pokiaľ si uplatnil žalobca nárok podľa zákona č. 514/2003 Z. z., nesplnil podmienku na súdne uplatnenie nároku, a to predbežné prerokovanie nároku príslušným orgánom a tiež, že v zmysle príslušného zákona neboli splnené podmienky vzniku zodpovednosti štátu. Mala za to, že Smernica č. 2003/88/EHS nemá vymedzenú pôsobnosť spadajúcu na osobu žalobcu a okruh jeho činností, podľa jej názoru

sa táto nevzťahuje na príslušníkov hasičského zboru. Tiež tvrdila, že nie je vo veci pasívne vecne legitimovaným subjektom. Navyiac, pokiaľ žalobca mal za to, že mu zamestnávateľ určoval pohotovosť nad smernicou povolený limit, mal na túto skutočnosť upozorniť svojho nadriadeného a žiadať, aby mu táto nebola určovaná z dôvodov, ktoré uvádza v žalobe. Namietala tiež premlčanie uplatneného nároku. Poukazovala aj na to, že minimálne požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia, rovnako ako uplatnenie odchýlky v zmysle Smernice č. 2003/88/ES boli riadne transponované do zákona č. 315/2001 Z. z.. Žalobca podľa jej názoru ani neuvádza, aká konkrétna škoda mu bola spôsobená, má za to, že neboli splnené všeobecné podmienky vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora. Tabuľku priloženú ako prílohu k žalobe nemožno považovať za dôkaz, ktorý by preukazoval výšku nemajetkovej ujmy, nakoľko výpočet žalobcu je máťúci a maskuje mzdové nároky, javí sa podľa nej ako špekulatívny. Výška nemajetkovej ujmy je neprimeraná s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmom žalobcu neporovnateľne vyššia. Čo sa týka úroku z omeškania má za to, že v zmysle rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/185/2011 ustáliť omeškanie žalovaného je možné až po rozhodnutí súdu a uplynutím parížskej lehoty na plnenie. V konečnom dôsledku namietala aj nedostatok právomoci slovenských súdov a tiež miestnu nepríslušnosť konajúceho súdu.

4. Na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ust. čl. 7 ods. 2, čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, § 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), čl. 1 odsek 2, 3, čl. 2 ods. 1, 2, čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica“), § 85 ods. 1, ods. 2, § 86 ods. 1, 2, § 91 ods. 1 až 3, § 92 ods. 1, 2, § 103 ods. 5, § 122 ods. 1, 3 zákona č. 315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbere v znení účinnom v rozhodnom období (ďalej len „zákon č. 315/2001 Z.z.“), § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 100 ods. 1, § 101, § 853 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník alebo OZ“), § 1 písm. a), § 4 ods. 1 písm. e/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, čl. 24 Všeobecnej Deklarácie ľudských práv, pričom poukazujúc na judikatúru Súdneho dvora EÚ, z ktorej jednoznačne vyplýva, že Smernica 2003/88/ES sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom, alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, dospel k záveru o jednoznačnom splnení predpokladov zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú porušením práva Únie, keďže v danej veci došlo k porušeniu práva žalobcu na oddych, zabezpečený stanovením maximálneho týždenného pracovného času v trvaní 48 hodín, ktoré vyplýva z ustanovenia čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES, ktoré má priamy účinok, keďže je dostatočne jasné a určené a jeho cieľom bolo priznať jednotlivcovi práva, z judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že išlo o porušenie dostatočne závažné a medzi týmto porušením a spôsobenou škodou jednotlivcovi existuje priama príčinná súvislosť. Súd prvej inštancie sa vysporiadal s námietkou žalovanej o nedostatku právomoci slovenských súdov konať v danej veci, a to v bode 29/ odôvodnenia svojho rozhodnutia, považujúc túto námietku za nedôvodnú s poukazom na to, že žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody v peniazoch poukazom na porušenie práva EÚ vyplývajúce primárne z článku 6 písmena b/ Smernice č. 2003/88 ES, ktorá sa vzťahuje aj na žalobcu ako príslušníka hasičského a záchranného zboru. ESD vo veci C-429/09 rozhodol, že predmetná smernica má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi, a tak právomoc súdu na toto konanie a rozhodovania v posudzovanej veci je daná poukazom na § 3 CSP, keďže neexistuje žiaden iný orgán disponujúci kompetenciou zverenou ústavnými normami na rozhodnutie o tomto práve žalobcu. Neakceptoval tiež námietku žalovanej o nedostatku vecnej pasívnej legitímácie, s ktorou sa vysporiadal v bode 30/ svojho rozhodnutia, ako aj s námietkou žalovanej, že Smernica č. 2003/88 ES sa nevzťahuje na žalobcu, s čím sa vysporiadal v bode 32/ odôvodnenia svojho rozhodnutia, neakceptujúc ani túto obranu žalovanej. V neprospech žalovanej vyriešil tiež otázku spornosti, či vnútroštátna právna úprava v podobe zákona č. 315/2001 Z.z. a na ňu nadväzujúca aplikačná prax rešpektuje požiadavku vyplývajúcu z článku 6 písm. b/ Smernice 2003/88 ES, a to v podrobnostiach v bode 33/ odôvodnenia svojho rozhodnutia. Čo sa týka rozhodného obdobia, tak žaloba smerovala voči žalovanej za obdobie od mája 2021 do februára 2023, pričom súdom bolo zohľadňované obdobie troch rokov spätne od podania žaloby. Súd mal dokazovaním za preukázané, že v rozhodnom období mal žalobca rozvrhnutý pracovný čas nerovnomerne tak, že týždenný pracovný čas pozostával zo 16 hodinovej pracovnej zmeny ako výkon služby a na ňu nadväzovala 8 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, t.j. na pracovisku žalobca strávil sústavne 24 hodín. Výkon služobnej pohotovosti bol rozdelený na aktívnu časť služobnej pohotovosti, ktorá bola odmeňovaná ako nadčasová práca a neaktívnu časť služobnej pohotovosti. Súčet týždňov v sledovanom období tvorí podľa tabuľky výpočtu priemerného týždenného služobného času predloženého žalovanou na pojednávaní 93,4 týždňov. Pri dodržaní obmedzenia vyplývajúceho z

čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES, teda maximálnych týždenných pracovných časov a nadčasov po 48 hodín, na uvedené rozhodné obdobie pripadá maximálny pracovný čas 4.483 hodín (93,4 týždňov x 48 hod.). Z dokazovania vyplynulo, že žalobca v posudzovanom období po zohľadnení skutočne odslúžených hodín realizoval výkon práce v rozsahu 4.565,7 hodín (čo vyplýva z prehľadu tabuľky o počte odslúžených hodín dokladovanej žalovanou, ktorá skutočnosť zostala v konaní nespornou), a teda navyše oproti maximálnemu prípustnému času za dané obdobie vyplývajúcej zo Smernice v zmysle dôkazov predložených žalovanou, nad zákonný rozsah odpracovaných hodín zodpovedá v priemere cca 1 hodina týždenne navyše oproti stanovenému maximu (4.565,7 hodín : 93,4 týždňov). Súd zdôraznil, že sa jedná o maximálny prípustný čas stanovený právom EÚ, ktoré malo byť prebraté aj do slovenskej vnútroštátnej právnej úpravy. Žalobca pritom realizoval výkon práce nielen zjavne nad rámec zákonom určeného služobného času 40 hodín týždenne, ale aj nad rámec maximálneho prípustného pracovného času 48 hodín týždenne vyplývajúceho zo Smernice. U žalobcu cieľ Smernice 2003/88/ES nebol dodržaný a v danom smere žalovaná ako členský štát a adresát Smernice 2003/88/ES je zodpovedná za prijatie všetkých opatrení legislatívnej aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu Smernice. Na základe opísaného skutkového stavu podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripísateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená (rozsudky C-6/90 a C-9/90 Francovich a i., C-46/93 a C-48/93 Brasserie du pecheur a Factortame), čím poškodení jednotlivci majú právo na náhradu, za súčasne splnených troch podmienok: Ad a/ cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva, Ad b/ porušenie je dostatočne závažné a Ad 3/ medzi týmto porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť (rozsudok C-118/08), ktoré podmienky súd mal za splnené. So zreteľom na povahu osobnostného práva, ktoré bolo v danom prípade porušené ako právo na ochranu zdravia, právo na odpočinok, právo na súkromie a rodinný život a jeho okolnosti nemožno v danom prípade podmieňovať možnosť uplatnenia peňažnej satisfakcie požadovaním následku, ktorým by bolo zníženie dôstojnosti, resp. vážnosti žalobcu v spoločnosti v zmysle § 13 ods. 2 OZ. Peňažná satisfakcia zásadne prichádza do úvahy tam, kde by sa satisfakcia podľa § 13 ods. 1 OZ nejavila ako postačujúca. Vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu došlo (žalovaná ako členský štát EÚ neprijala opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby u žalobcu nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES) je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je namieste vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát). Rovnako neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a podobne. Aj z formulácie § 13 ods. 2 OZ vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti je len príkladom, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd mal preukázané i splnenie podmienky priamej príčinnej súvislosti medzi porušením práva Európskej únie a škodou spôsobenou žalobcoví. V prejednávanej veci bolo potrebné prihliadnuť k tomu, že uplatnená škoda vychádza z právnych predpisov a judikatúry EÚ a tento termín je nutné vykladať autonómne v zmysle európskeho práva. V príčinnej súvislosti s porušením práva EÚ zo strany žalovanej došlo u žalobcu k vzniku nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia a práva na odpočinok, pretože účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia Smernice 2003/88/ES zabezpečenie potreby odpočinku, aby žalobca v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidielného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom, alebo iným osobám, a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie. Súčasne súd dospel aj k záveru o zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (čl. 19 ods. 2 Ústavy SR), pretože musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle Smernice 2003/88/ES a tým na úkor svojich blízkych musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by mohol venovať rodine, priateľke, priateľom, záľubám, športovaniu resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením. V dôsledku takéhoto zaťaženia mu nezostával dostatok času, ktorý by mohol venovať rodine, svojim záľubám ako šport - lezenie, vlastné vzdelávanie, ktoré prispievajú k udržiavaniu jeho pohody a psychického zdravia, počas 48 hodinového odpočinku musel byť nepretržite dostupný na telefóne, kedy je pochopiteľné, že zamestnanec pociťuje istú zodpovednosť voči zamestnávateľovi a napätie a nemôže sa naplno venovať tak svojej rodine, takisto, keď jeho matka ochorela, nemohol sa o ňu dostatočne postarať. Žalobca sa tak počas pohotovosti nenachádza s rodinou, a teda je oddelený od svojho vlastného sociálneho, súkromného prostredia, rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť organizovať si svoj súkromný čas a program, venovať sa svojim vlastným potrebám je z týchto dôvodov fakticky vylúčená. Čo sa týka spochybňovania skutočnosti žalovanou, že žalobca neupozornil svojho zamestnávateľa na porušovanie jeho práv, takáto požiadavka

je v priamom rozpore okrem iného s rozsudkom Súdneho dvora C-429/09, podľa ktorého právo EÚ bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, ktorá by podriaďovala právo pracovníka na náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES zo strany dotknutého členského štátu podmienke, aby o dodržovanie tohto ustanovenia najprv požiadal svojho zamestnávateľa, čo by bolo jednoznačne v rozpore so zásadou efektivity práva EÚ, keďže výkon práv priznaných jednotlivcom priamo uplatniteľnými ustanoveniami práva EÚ by bol znemožnený alebo nadmerne sťažený, ak by sa od žalobcov ako slabšej strany v pracovnoprávných vzťahoch vyžadovalo najprv uplatniť svoje práva voči zamestnávateľovi. K námietke premlčania uplatneného nároku súd prvej inštancie konštatoval, že porušením práva EÚ zo strany žalovanej vznikla žalobcovi ujma, ktorú súd analogicky posúdil podľa § 11 a nasl. OZ, vzťahujúcich sa na ochranu osobnosti. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 OZ a začiatok plynutia premlčacej doby pri náhrade za nemateriálnu ujmu je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby. K ujme na právach žalobcu pritom dochádzalo kontinuálne počas celého obdobia, kedy nebol dodržaný limit pracovného času podľa čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES, teda k premlčaniu celého uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nemôže dôjsť jedným okamihom. Mal preto za to, že s poukazom na dátum podania žaloby (29.05.2023) nie je premlčaný nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahov do jeho osobnostných práv. Čo sa týka samotnej nemajetkovej ujmy a jej výšky mal súd za to, že účelom a zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil, že žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru, vykonáva fyzicky i psychicky náročnú prácu a bol preukázaný zásah do osobnosti žalobcu spôsobený tým, že v rozhodnom období pracoval priemerne viac ako 48 hodín týždenne (a súčasne viac ako 40 hodín týždenne podľa § 85 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z.z.), keďže v rozpore s čl. 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES mu odpracované hodiny určenej služobnej pohotovosti neboli započítané do odpracovaného času, to všetko v dôsledku zanedbania povinnosti žalovanej ako štátu riadne transponovať Smernicu do relevantnej vnútroštátnej právnej úpravy. V dôsledku porušovania práva EÚ na strane žalobcu nebol vytváraný dostatočný priestor na odpočinok, oddych a relax, dochádzalo k zásahu do jeho práva na súkromie a rodinný život, keď, ako už bolo uvedené vyššie, mal obmedzenú možnosť udržiavať, rozvíjať priateľské, resp. rodinné vzťahy a venovať sa svojim záľubám v záujme zlepšenia kvality života a zdravia. K takýmto zásahom pritom dochádzalo u žalobcu dlhodobo a z výpovede žalobcu vyplýva, že aj naďalej dochádza. Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že za primeranú výšku vzniknutej nemajetkovej ujmy je možné považovať sumu 2.000,-eur vzhľadom na povahu, intenzitu, trvanie a následky zásahov do osobnostnej sféry žalobcu ako to súd vyššie opísal. Takáto výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch bola určená súdom aj s ohľadom na komparáciu s obdobnými právoplatnými prípadmi a vyplývajúcou tak zo súdnej praxe (napr. Ks Ke sp. zn. 9CoCsp/4/2020, sp. zn. 9CoPr/1/2019, sp. zn. 2Co/39/2021, sp. zn. 11Co/59/2021, Os Brezno sp. zn. 3C/15/2021, sp. zn. 2C/17/2021, Os Zvolen sp. zn. 18C/15/2021, Os Žiar nad Hronom sp. zn. 24C/23/2022, Os Rimavská Sobota sp. zn. 16C/15/2023, atď.). Z dokazovania nevyplývala taká intenzita, resp. trvanie negatívnych zásahov do osobnostných práv žalobcu, v dôsledku ktorých by došlo k takému narušeniu medziludských vzťahov, rodinného života, resp. jeho zdravotného stavu, že by to odôvodňovalo priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo vyššom rozsahu. Súd poznamenáva, že za negatívny zásah do žalobcovho súkromia, práva na zdravie a na odpočinok je tak satisfakčnou suma nemajetkovej ujmy 2.000,-eur. Pokiaľ teda žiadal žalobca priznať vyššiu nemajetkovú ujmu, súd žalobu v prevyšujúcej časti nepovažoval za dôvodnú, a zamietol ju. Čo sa týka úrokov z omeškania súd prvej inštancie tieto žalovanému nepriznal a v tejto časti žalobu zamietol.

5. O trovách konania súd rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 a 2 CSP na základe zásady úspechu. Pokiaľ sa jedná o uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, výška plnenia, ktoré bolo žalobcovi priznané, závisela od úvahy súdu. V tejto súvislosti dáva súd dal pozornosť rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 56/2017 zo záverov ktorého vyplýva, že ani úprava CSP nevyklučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa dovtedajšej úpravy (§ 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku). Žalobca bol v konaní úspešný čo do základu uplatneného nároku a pokiaľ mu súd na základe vlastnej úvahy nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy v celej uplatnenej výške a takisto nepriznal v nepatrnej časti požadovaných úrokov z omeškania, nemožno to z procesného hľadiska považovať za jeho neúspech v konaní. Z uvedených dôvodov súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania o zaplatenie nemajetkovej ujmy voči žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že výška nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu zdôvodnenej

vyššie a čo sa týka úrokov z omeškania jednalo sa o neúspech v nepatrnej časti. Pri rozhodovaní o konkrétnej výške náhrady trov konania bude súd vychádzať pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny advokáta z výšky súdom priznaného plnenia. O konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku (§ 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP).

6. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadla žalovaná smerujúc svoje odvolanie proti vyhovujúcemu výroku I. a výroku o trovách konania medzi stranami sporu (výrok III.), navrhujúc odvolaciemu súdu jeho zmenu tak, že žaloba bude zamietnutá a žalovanej bude priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Uplatňujúc dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces, existencia inej vady spôsobilej mať za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia nesprávne skutkové a právne závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie), primárne namietala nedostatočné, nepresvedčivé odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ktoré podľa jej názoru nespĺňa parametre dané ust. § 220 ods. 2 CSP, navyše podľa jej názoru rozhodnutie predstavuje odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, ktorý nebol v odôvodnení riadne vyargumentovaný. V súvislosti s nedostatočným odôvodnením poukazuje na rozhodovaciu prax vyššieho, tiež ústavného súdu. Nedostatok odôvodnenia podľa jej názoru naplňa minimálne dôvod na odvolanie podľa § 365 ods. 1 písm. d/, ak nie priamo aj pod písmenom b/ CSP. Napadnutý rozsudok vykazuje podľa jej názoru znaky arbitrárnosti, súd prvej inštancie sa dostatočne nezaoberal vznesenými oprávnenými námietkami žalovanej. Uvádza, že zotráva na všetkých svojich vyjadreniach produkovaných pred súdom prvej inštancie, ktoré žalobca v priebehu konania nijako nespochybnil, podľa jej názoru nevyprodukoval ani nepredložil žiaden dôkaz, ktorý by preukázal dôvodnosť ním uplatneného nároku. Zotráva na námietke nedostatku právomoci (čo možno subsumovať - i keď to žalovaná takto nekvalifikuje - pod dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. a/ CSP - vada procesných podmienok), tiež nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní nevzal do úvahy potrebu rozlišovania medzi „prebratím Smernice“ a „aplikáciou Smernice“ a následne nesprávnym právnym posúdením aplikoval tento záver na vznik zodpovednosti kompetentných orgánov za porušenie predpisov v procese preberania a následnej aplikácie Smernice. Súd prvej inštancie celkom opomenul, že žalovaná, t.j. Slovenská republika pri preberaní Smernice fakticky neporušila žiadne predpisy, preto nemohla vzniknúť žiadna škoda a následne ani zodpovednosť žalovanej za nároky žalobcom uplatňované v tomto spore, navyše ide o nároky vyplývajúce z pracovnoprávneho vzťahu. Pripomenula, že žalobca namieta nesprávne prebratie Smernice 2003/88/ES, nie však jej aplikáciu v individuálnom prípade žalobcu, preto Slovenská republika nemôže niesť zodpovednosť za prípadnú nesprávnu aplikáciu Smernice 2003/88/ES na pracovnoprávny vzťah žalobcu u jeho zamestnávateľa. Slovenská republika nie je zamestnávateľom žalobcu a nie je ani orgánom, ktorý by sa na aplikácii Smernice 2003/88/ES podieľal. Nesprávne bola posúdená aj pôsobnosť Smernice 2003/88/ES, ktorá sa na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času nevzťahuje v plnom rozsahu. Rozsah pôsobnosti Smernice 2003/88/ES je pozitívne vymedzený v článku 2 ods. 1 Smernice 89/391/EHS, ako aj negatívne vymedzený v článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Smernica 2003/88/ES sa neuplatňuje na odvetvia činnosti, ktoré zahŕňajú osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykonávajúci zásahovú činnosť (ktorá je špecifická nerovnomerným rozvrhnutím služobného času, na ktorý priamo nadväzuje určená služobná pohotovosť), možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti Smernice 89/391/EHS v článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Oproti štandardným pracovnoprávnym vzťahom, štátna služba príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykazuje aj špecifickú štátnej služby príslušníkov Policajného zboru ako aj profesionálnych vojakov (napr. v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, prísnej subordinácie podobne). Rovnako úlohy, ktoré príslušníci Hasičského a záchranného zboru plnia, možno podľa súvisiacich právnych predpisov týkajúcich sa civilnej ochrany, integrovaného záchranného systému, ako aj právnej úpravy samotného Hasičského a záchranného zboru, bez akýchkoľvek pochybností subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ v zmysle článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Žalovaný taktiež neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody. V čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje „aktívna činnosť“ a teda mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať, alebo sa venovať inej činnosti. Počas služobnej pohotovosti žalobca nemusí uskutočňovať žiaden výkon práce z vlastnej iniciatívy, len na základe pokynu svojho zamestnávateľa. V zhrnutí to znamená, že žalobca nemusí byť bdely a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t.j. nie len za vykonanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce. Žalobca dostáva za takto stanovený čas pracovnú odmenu, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to,

že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii. Pokiaľ súd prvej inštancie napriek všetkým doteraz uvedeným skutočnostiam dospel k záveru, že služobná pohotovosť, ktorú vykonáva žalobca a za ktorú je riadne odmeňovaný, je pracovným časom, a teda má sa zarátavať do pracovného času, samo o sebe to ešte nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. Poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora C-46/93 Brasserie du Pêcheur (bod 84) vychádzajúc z ktorého by mal teda vnútroštátny súd preveriť, či poškodená osoba prejavila primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu, alebo obmedziť jej rozsah a či včas využila všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu. Žalobca nevyvinul snahu, aby vzniku škody(ujmy) predišiel. Neoznámil svojmu zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť a do dňa podania žaloby zamestnávateľ žalobcu ani nemal vedomosť o tom, že by výkon služobnej pohotovosti (za ktorú každý mesiac žalobca dostáva odmenu), pociťoval ako výraznú ujmu. Z vyššie uvedeného dôvodu nebolo tak ani možné, aby zamestnávateľ včas zamedzil prípadnému vzniku takejto ujmy, či obmedzil jej rozsah. To, či v prípade žalobcu došlo k porušeniu práva nad maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas, bolo potrebné zo strany žalobcu preukázať. Nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú totiž hodinami nad maximálny limit pracovného času. Takisto je potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času u hasičov v referenčnom období 6 mesiacov na ktoré súd prvej inštancie neprihliadal. Súdom prvej inštancie priznaná výška nemajetkovej ujmy je neprimeraná a to aj v porovnaní s výškou náhrad priznávaných obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmovou žalobcu podstatne vyššia. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti, pričom pri určovaní výšky náhrady ujmy je potrebné vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy, pričom žalobca podľa názoru odvolateľky doposiaľ nepreukázal zásahy do súkromného, rodinného života, či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil napr. v medziľudských vzťahoch, či nepriaznivost' zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej výraznej miere, ktorá by odôvodňovala výšku priznanej sumy súdom prvej inštancie. Zo strany žalobcu nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by utrpel ujmu, ktorá by v značnej miere znížila jeho dôslednosť, resp. vážnosť v spoločnosti. Poukázala tiež na to, že žalobca sa žalobou nedomáha, aby sa „upustilo od neoprávneného zásahu“ do jeho práva na ochranu osobnosti, ani aby sa odstránili následky takéhoto zásahu, podaná žaloba tak vôbec nerieši (údajný protiprávny) stav do budúcnosti, ale naopak vytvára priestor pre opätovné čiastkové žaloby. Z obsahu podanej žaloby vyplýva, že žalobca vidí problém predovšetkým vo svojom finančnom ohodnotení počas služobnej pohotovosti, keď sa žalobou domáha len finančného plnenia od žalovanej. Na mieste je potom otázka, akú inú činnosť by chcel žalobca vykonávať v čase služobnej pohotovosti, kedy musí byť prítomný na pracovisku, keď tento čas pripadá na nočné hodiny, ktoré každá fyzická osoba využíva na spanie a je objektívne vylúčené, aby sa tento čas mohol využívať nejakou inou zmysluplnou činnosťou, prípadne ho plnohodnotne tráviť s rodinou. V zmysle zásady kontradiktórnosti je však povinnosťou žalobcu preukázať vznik, ako aj intenzitu zásahu do jeho osobnostných práv, ak taký zásah na strane žalobcu existuje. Žalovaná má za to, že uvedené riadne preukázané nebolo a v konečnom dôsledku namietala, že ani neboli splnené zákonné predpoklady pre vznik zodpovednosti žalovanej podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Súd prvej inštancie podľa jej názoru nesprávne procesne postupoval, keď nárok prejednal napriek tomu, že nebol dodržaný predpísaný postup podľa § 15 ods. 1 a § 16 ods. 4 (predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody). Má za to, že žalobu je dôvodné zamietnuť (odkazuje na „novšie“ rozhodnutia rôznych súdov prvej inštancie, ktoré v kópii k odvolaniu prikladá).

7. Žalobca nevyužil svoje právo písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana v spore (žalovaná), v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané podľa § 359 CSP, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

9. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom výroku I. (vyhovujúcom) a v súvisiacom výroku III. o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario), keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zostávajúcej časti (vo výroku II., ktorým bola zamietnutá žaloba vo zvyšnej, vyhovujúcu časť presahujúcej časti) nepreskúmaval, keďže v tejto časti rozhodnutie suspenzívnym účinkom odvolania dotknuté nebolo (§§ 226,227 ods. 1 CSP, § 379 CSP).

10. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd uložil povinnosť žalovanej zaplatiť mu nemajetkovú ujmu vo výške 2.904,99 eur spolu s príslušenstvom, spôsobenej mu v dôsledku odpracovania priemerného týždenného pracovného času presahujúceho limit stanovený v čl.6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4.1.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času.

11. Súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím výrokom I. uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 2.000,- eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, zároveň vo zvyšnej časti výrokom II. žalobu zamietol a v konečnom dôsledku výrokom III. rozhodol o trovách konania medzi stranami sporu tak, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

12. Odvolateľka (žalovaná) vychádzajúc z obsahu odvolania uplatňuje dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 pod písm. a/, b/, d/, f/ a h/ CSP (vada procesných podmienok, porušenie práva na spravodlivý proces, existencia inej vady spôsobilej mať za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia, nesprávne skutkové a právne závery na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie). V princípe ťažisko produkuje identické námietky ako pred súdom prvej inštancie (nedostatok právomoci, pasívnej legitímácie, nespĺnenie podmienok pre vznik zodpovednosti za škodu žalobcu, neaplikovanie referenčného obdobia, neprímeranosť výšky požadovanej/priznanej ujmy), navyš namieta nedostatky odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

13. Preskúmaním rozhodujúcich skutočností odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je síce obsahom rozsiahle, avšak argumentačne nespôsobilé k odlišnému, na prospech žalovanej vydanému rozhodnutiu.

14. Odvolací súd za aplikácie ust. § 380 ods. 2 CSP z úradnej povinnosti, ako aj so zreteľom na námietku žalovanej o nedostatku právomoci (produkovanú už pred súdom prvej inštancie) predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/ týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu odvolací súd uvádza, že v konaní pred súdom prvej inštancie procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP nezistil.

15. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

16. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

17. Procesné podmienky (podmienky konania) predstavujú základné procesné predpoklady na to, aby súd mohol autoritatívne vo veci rozhodnúť. Ich existencia a splnenie je predpokladom poskytnutia súdnej ochrany ohrozeným, alebo poškodeným subjektívnym právam v rozsahu čl. 1 Základných princípov CSP, čo je cieľom civilného konania. Procesný kódex ich definuje ako podmienky, za ktorých môže súd konať a rozhodnúť. Skúmanie splnenia procesných podmienok je úradnou povinnosťou súdu počas celého konania (§ 161 CSP). Vadou predpokladanou v ust. § 365 ods. 1 písm. a/ CSP trpí konanie v prípade, ak súd vec prejednal a rozhodol, napriek existujúcim nedostatkom týkajúcim sa procesných podmienok.

18. Právomoc sa všeobecne posudzuje ako oprávnenie určitého štátneho orgánu riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie. Civilný sporový poriadok vymedzuje právomoc súdov v § 3 a 4. Ustanovenie § 3 CSP určuje, že súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Súkromnoprávne vzťahy, z ktorých vychádzajú súkromnoprávne spory a iné veci, sú charakterizované najmä právnou rovnosťou a vôľovou autonómiou ich účastníkov. Ich postavenie je rovnocenné, čo znamená, že jeden z účastníkov súkromnoprávneho vzťahu nie je oprávnený jednostranne ukladať povinnosti druhému účastníkovi a ani sám autoritatívne vynucovať splnenie povinnosti druhého účastníka súkromnoprávneho vzťahu. Nad rámec súboru vzťahov uvedených v § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú aj iné veci, ktoré sa už nezakladajú priamo na práve súkromnom, ale len vtedy, ak to ustanovuje zákon - čo vyplýva z § 4 CSP. Právomoc súdu je základnou procesnou podmienkou, ktorej

splnenie súd skúma z úradnej povinnosti v každom štádiu konania a na každej inštancii (§ 161 ods. 1 CSP). Jej nedostatok je neodstrániteľný a vedie k zastaveniu konania (§ 161 ods. 2 CSP v spojení s § 9, resp. § 10 ods. 1 CSP).

19. Vo svetle ust. § 161 ods. 1 CSP tak nepochybne o vadu procesných podmienok (a to neodstrániteľnú) ide aj v prípade, ak súd zistí, že nemá právomoc vo veci konať a rozhodnúť. V okolnostiach posudzovanej veci však o takýto prípad nejde.

20. Nad rámec toho, že súd prvej inštancie sa s touto námietkou žalovanej vysporiadal dostatočne a správne v bode 29/ odôvodnenia svojho rozhodnutia odvolací súd uvádza, že vo vzťahu k námietke o nedostatku právomoci všeobecných súdov na posudzovanie súladu vnútroštátneho práva s právom únie správne súd prvej inštancie akcentoval ust. § 3 ods. 1 CSP, podľa ktorého súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. V zmysle § 21 Občianskeho zákonníka, pokiaľ je účastníkom občianskoprávných vzťahov štát, je právnickou osobou. Z ustanovenia § 73 CSP vyplýva potreba určiť subjekt, ktorý za štát koná pred súdom. Aj za súčasného použitia ustanovenia § 135 ods.1 CSP preto správne v predmetnom konaní je označený aj ústredný orgán štátnej správy, ktorý za štát v predmetnej veci koná. Spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva únie v dôsledku nesprávneho prebratia - transpozície smernice Európskej únie do vnútroštátneho právneho poriadku, je potrebné zaradiť medzi súkromnoprávne spory, pričom odvolací súd poukazuje na to, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy. S poukazom na to, súd prvej inštancie mal právomoc prejsť a rozhodnúť prejednaný spor žalobcu a žalovanej o náhradu škody, ktorej sa domáhal ako nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie pri posudzovaní predmetu sporu musel posudzovať zodpovednosť žalovanej za škodu žalobcovi, ktorá mu bola spôsobená porušením práva únie, pričom jedným z predpokladov zodpovednosti je „dostatočne závažné porušenie právnej normy únie, ktorej cieľom je priznanie práv jednotlivcom“, súd prvej inštancie bol v rámci svojej právomoci v posudzovanom spore oprávnený a povinný skúmať, či zo strany žalovanej došlo k tvrdenému porušeniu práva únie pri preberaní Smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky, a to konkrétne vo vzťahu k zákonu č. 315/2001 Z. z. čo znamená, že v jednotlivostiach bol oprávnený a povinný skúmať, či zák. č. 315/2001 Z. z. zodpovedá cieľom čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES z ktorých dôvodov námietka žalovanej, že súd prvej inštancie nie je/nebol oprávnený, a teda nemal právomoc posudzovať súlad zákona č. 315/2001 Z. z. so Smernicou 2003/88/ES nie je dôvodná.

21. Súd prvej inštancie v odôvodnení správne poukazuje na rozsudok Súdneho dvora C-29/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci GüntherFuß, ktorý sa zaoberal práve otázkou výkladu Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času v súvislosti s porušením čl. 6 Smernice, ustanovujúceho maximálny týždenný pracovný čas. Uvedené konanie sa týkalo pracovníka, ktorý bol ako hasič zamestnaný v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora a jeho rozpis služieb stanovoval v priemernej dĺžke 54 hodín týždenne a zahŕňal 24-hodinové zmeny, pričom každá 24-hodinová zmena, v rámci ktorej musel byť hasič prítomný na pracovisku, pozostávala z aktívnej služby a pohotovostnej služby, ktorá môže byť prerušená zásahovou činnosťou. V tejto veci ESD rozhodol, že spory o náhrady škody spôsobenej porušením práva EÚ v dôsledku nesprávne prebratiej, či uplatňovanej Smernice vo vnútroštátnom poriadku je potrebné zaradiť medzi spory súkromnoprávne, ktoré aj medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať vnútroštátne súdy, keďže predmetná Smernica má priamy účinok.

22. V ďalšom sa odvolací súd zaoberal námietkou žalovanej o nedostatkoch odôvodnenia napadnutého rozhodnutia z pohľadu ňou tvrdených dôvodov odvolania uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, príp. d/ CSP.

23. Je pravdou, že odôvodňovanie súdnych rozhodnutí je súčasťou práva na spravodlivý súdny proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a článku 46 ods. 1 Ústavy SR, avšak len v situácii, keď z odôvodnenia rozhodnutia nemožno zistiť dôvody, pre ktoré nebolo vyhovieť uplatnenému nároku, či obrannej argumentácii nemožno vylúčiť, že rozhodnutie, z ktorého nie je možné aspoň v základných rysoch zistiť, akými úvahami sa súd pri formulovaní výroku spravoval, treba považovať za nepreskúmateľné. V tomto smere odvolací súd poukazuje na to, že na rokovaní Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR dňa 03. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce

stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“, ktoré stanovisko bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016.

24. Odôvodnenie rozhodnutia v tomto prípade však tvorí rámcovo dostatočný podklad pre uskutočnenie jeho prieskumu v odvolacom konaní, spĺňajúc parametre zákonného rozhodnutia požiadavkami danými ust. § 220 ods. 2 CSP a nie je žiaden dôvod na to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta uvedeného stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. V praxi ide o prípady, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém, prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok justičný omyl. Odvolací súd poukazuje na to, že aj Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že súd v rozsudku nemusí reagovať na každý argument prednesený v súdnom konaní, vyžaduje sa, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia (či jeho časti) považovaný za významný (napr. rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani/Španielsko, obidva z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B), čo dopadá v plnej miere tiež na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05), k naplneniu čoho v posudzovanej veci aj došlo. Súd prvej inštancie sa vysporiadal so všetkou významnou argumentáciou strán sporu, všetky ťažiskové otázky v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne zdôvodnil, preto nie je možné konštatovať, žeby jeho rozhodnutie vykazovalo znaky arbitrárnosti.

25. Skutočnosť, že žalovaná sa so spôsobom posúdenia nastolených otázok súdom prvej inštancie, či dôvodmi na ktorých rozhodnutie založil súd prvej inštancie subjektívne nestotožňuje a považuje ich za nesprávne, nemôže sama o sebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, či arbitrárnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a tiež nemôže byť spôsobilá založiť odlišné rozhodnutie, ak súd prvej inštancie pri posudzovaní esenciálnych otázok vychádzal z platnej právnej úpravy. Závery súdu prvej inštancie pri posudzovaní rozhodujúcich otázok boli výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súd viedli k prijatiu napadnutého rozhodnutia o uplatnenom nároku.

26. Samotná polemika odvolateľky s právnymi závermi súdu prvej inštancie, či len všeobecné spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia a kritika toho, ako súd prvej inštancie pristupoval k riešeniu ťažiskových právnych otázok, či kritika toho, že súd neriešil otázky ktoré však pre rozhodnutie o nároku nie sú rozhodujúce, významovo nie je spôsobilou narušiť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

27. Z uvedených dôvodov tak nebolo možné konštatovať pre tvrdené vady odôvodnenia rozhodnutia naplnenie odvolacieho dôvodu uvedeného tak v ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, ako ani pod písm. d/ CSP.

28. K naplneniu odvolacieho dôvodu uvedeného v ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces) nie je spôsobilou ani ďalšia námietka odvolateľky spočívajúca v tom, že súd prvej inštancie zvolil nesprávny procesný postup, keď žalobu vecne preskúmal napriek tomu, že nebola splnená podmienka predbežného prerokovania nároku podľa § 15 ods. 1 a § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 z.z.. V posudzovanej veci totiž nejde o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy majúci svoj základ v zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorý v ustanovení § 16 ods. 4 podmieňuje uplatnenie nároku na súde rozhodnutím príslušného orgánu o neuspokojení nároku na náhradu škody po jeho predbežnom prerokovaní.

29. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného odvolacieho dôvodu treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci v porušení zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Nemožno totiž pochybovať, ako to uvádza vo svojom rozhodnutí tiež NS SR (uznesenie zo dňa 17.10.2011 pod sp.zn. 7Cdo 42/2010) so závermi ktorého sa odvolací súd plne identifikuje, že konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom

ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu. Ako však tiež uvádza vo svojom rozhodnutí pod sp. zn. 8Cdo 84/2017 NS SR základné právo na spravodlivé súdne konanie treba chápať ako zásadne „výsledkové“, z čoho vyplýva, že pri skúmaní, či (ne)došlo k zásahu do tohto práva treba mať na zreteli proces ako celok (III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Určujúci z tohto hľadiska nie je jednotlivý úkon súdu, alebo niektorá časť súdneho konania (ako celku), kľúčový význam má jeho výsledok. Vo svetle uvedeného je potrebné teda skúmať, či účastník mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania v okolnostiach posudzovanej veci napríklad tým, že mohol produkovať tvrdenia, či dôkazy, či mal priestor vyjadrovať sa k tvrdeným skutočnostiam, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa aj k právnym dôsledkom z nich vyplývajúcich, v neposlednom rade aj právo na zachovanie rovnosti strán v konaní tiež prostredníctvom práva zúčastniť sa pojednávania a v rámci neho uplatňovať tiež procesné oprávnenia. Z práva na spravodlivý proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, prebral a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Pod procesným postupom sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

30. V okolnostiach posudzovanej veci však odvolateľka nekonkretizovala žiadne také skutočnosti, ktoré boli spôsobilé k záveru o takom vadnom procesnom postupe súdu prvej inštancie, ktorý by bol udržateľne subsumovateľný pod vyššie uvedený odvolací dôvod a schopný privodiť záver o porušení práva na spravodlivý proces.

31. Následne odvolací súd podrobil odvolaciemu prieskumu rozhodnutie z hľadiska jeho správnosti vo svetle vecných odvolacích námietok žalovanej, teda možného naplnenia ňou produkovaných odvolacích dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery na ktorých je založené rozhodnutie).

32. Nesprávny skutkový záver (dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP) je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa kritérií daných ust. § 191 CSP, vychádzajúc z ktorého dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 CSP). Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (porovnaj nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 350/08 zo dňa 30.09.2010 a primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012).

33. Nesprávne právne posúdenie veci (dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP) je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

34. Vyhodnotením rozhodujúcich skutočností, aj vyššie uvedené odvolacie námietky žalovanej vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal tvrdeniami a dôkazmi strán v spore, vykonal predložené/navrhnuté dôkazy v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie, tieto vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v

ust. § 191 CSP a zo správne zistených skutočností, vyvodil tiež správne právne závery. Súd prvej inštancie správne vzal do úvahy všetky k posudzovaným otázkam sa vzťahujúce výsledky dokazovania, preukázané skutkové okolnosti a ich vplyv na nároky strán, vychádzajúc z nich opodstatnene žalobe vyhovel a žalobcovi vzhľadom na jeho úplný úspech v spore, priznal plný nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie pri posudzovaní rozhodujúcich skutočností postupoval v súlade so zákonom, rozhodol o nich poukazom na relevantné skutočnosti, s následkom nespôsobilosti odvolania k inému, ako potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa ust. § 387 ods. 1 CSP (čo do výrokov I. a III.). Súčasne sa odvolací súd stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach naň odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP), aby nadbytočne neopakoval všetky pre strany známe fakty spolu so správnou citáciou zákonných ustanovení jednotlivých právnych predpisov.

35. Nad rámec toho, že pre rozhodnutie zásadné otázky boli vyčerpávajúco a správne zodpovedané už súdom prvej inštancie, odvolací súd považuje za potrebné vo vzťahu k námietkam produkovaným žalovanou doplniť nasledovné:

36. Ako už bolo uvedené v predchádzajúcich častiach tohto rozhodnutia, predmetom tohto sporu je nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej v dôsledku odpracovania priemerného týždenného pracovného času presahujúceho limit stanovený v čl. 6 písm. b/ Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4.1.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času.

37. Z obsahu spisu vyplýva a medzi stranami sporným nebolo, že žalobca pracoval u žalovanej ako hasič vo funkcii vedúci technik špecialista v žalovanom období od 01.05.2021 do 01.02.2023. Podľa prehľadu odpracovaných hodín predložených žalovanou, v rozhodnom období odpracoval 4.565,7 hodín.

38. Žalovaná spochybňuje danosť vecnej pasívnej legitímácie Slovenskej republiky v spore tvrdiac, že uvedená Smernica sa nevzťahuje na hasičov, resp. na žalobcu ako príslušníka Hasičského záchranného zboru SR. S vyššie uvedenou námietkou sa ako s nedôvodnou správne vysporiadal už súd prvej inštancie a odvolací súd sumarizuje:

39. Článok 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy, ako aj pracovnú pohotovosť, a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka. Súdny dvor vo svojich rozhodnutiach konštatoval, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b/ Smernice 2003/88 tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia.

40. Vnútroštátna právna úprava v zmysle zákona č. 315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbere umožňuje zamestnávateľovi, resp. služobnému úradu rozvrhnúť príslušníkovi zboru služobný čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v čl. 6 písm. b/ cit. Smernice Európskeho parlamentu a rady 2003/88/ES. Povinnosťou členských štátov vyplývajúcou zo Smernice je však dosiahnuť výsledok stanovený Smernicou, ako aj ich povinnosť prijať všetky opatrenia všeobecnej, alebo osobitnej povahy na zabezpečenie splnenia tejto povinnosti, ktorá povinnosť sa vzťahuje na všetky orgány členských štátov.

41. Zákon o hasičskom a záchrannom zbere č. 315/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon“) v § 85 až § 94 upravuje podmienky výkonu štátnej služby so zameraním na pojmy týždenný služobný čas, nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátna služba nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka. Podľa prílohy č. 4 bod 6 cit. zákona bola do jeho znenia prebratá Smernica č. 2003/88/ES. Napriek zdaniu, že vnútroštátna právna úprava je v súlade s právom Únie, z ustanovenia citovaného zákona nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času, v čom spočíva rozpor s právom Únie. Súdny dvor opakovane konštatoval, že pojem „pracovný čas“ uvedený v Smernici 2003/88/ES je autonómnym pojmom práva EÚ, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na

system a účel tejto Smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Čl. 2ods. 1 a 2 Smernice 2003/88/ES vymedzuje „pracovný čas“ ako „akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti...“ a „čas odpočinku“ ako „akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom“. Súdny dvor v rozsudku vo veci C-518/15 Villede Nivelles/Rudy Matzak zdôraznil, že členské štáty sa nemôžu, pokiaľ ide o určité kategórie hasičov prijatých do verejných hasičských služieb, odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení Smernice vrátane pojmov „pracovný čas“ a „čas odpočinku“. Smernica neumožňuje ani to, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, ako je definícia uvedená v tejto Smernici. To potvrdzuje aj účel tejto Smernice, ktorým je neprekročenie maximálnej hranice priemerného týždenného pracovného času, stanovenej v čl. 6 písm. b/ cit. Smernice.

42. Súdny dvor Európskej únie opakovane k výkladu čl. 2 bod 1 Smernice konštatoval:

43. Podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci D. J. proti Radiotelevizija Slovenija, sp. zn. C-344/19 z 09.03.2021, tak článok 2 bod 1 Smernice 2003/88 sa má vykladať v tom zmysle, že „čas pracovnej pohotovosti vo forme nepretržitej dostupnosti, počas ktorého musí byť pracovník len telefonicky zastihnuteľný a ak je to potrebné, dostaviť sa na pracovisko v lehote jednej hodiny, pričom môže bývať v služobnom byte, ktorý mu dal k dispozícii jeho zamestnávateľ v mieste tohto pracoviska, ale nemusí sa v ňom zdržiavať, predstavuje v celom rozsahu pracovný čas v zmysle tohto ustanovenia, len pokiaľ z celkového posúdenia všetkých okolností veci, predovšetkým z dôsledkov takej lehoty, a prípadne z priemernej pravidelnosti zásahov počas tejto doby vyplýva, že obmedzenia uložené tomuto pracovníkovi počas uvedenej doby sú takej povahy, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať v tejto dobe s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje a venovať tento čas svojim vlastným záujmom.“

44. V rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-214/20 z 11.01.2020 (MG a Dublin City Council (mestská rada v Dubline, Írsko) súdny dvor odpovedal na položené otázky cit.: „článok 2 bod 1 Smernice 2003/88 sa má vykladať v tom zmysle, že doba pracovnej pohotovosti vo forme nepretržitej dostupnosti zabezpečovanej hasičom v zálohe, počas ktorej tento pracovník vykonáva so súhlasom svojho zamestnávateľa samostatnú zárobkovú činnosť, ale v prípade tiesňového volania sa musí dostaviť na hasičskú stanicu, na ktorú je pridelený, v lehote najviac desiatich minút, nepredstavuje „pracovný čas“ v zmysle tohto ustanovenia, ak z celkového posúdenia všetkých okolností prejednávanej veci, najmä z rozsahu a spôsobu, akým môže pracovník vykonávať inú zárobkovú činnosť, a skutočnosti, že nie je povinný zúčastniť sa na všetkých zásahoch zabezpečovaných z tejto hasičskej stanice vyplýva, že obmedzenia kladené na pracovníka počas tejto doby nemajú takú povahu, aby objektívne a vo veľmi významnej miere ovplyvnili schopnosť tohto pracovníka slobodne nakladať počas danej doby s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon profesionálnej služby hasiča v zálohe nevyžaduje.“

45. Súdny dvor EÚ na položené otázky vo veci C-580/19 z 09.03.2021, RJ a Stadt Offenbach am Main (mesto Offenbach am Main, Nemecko) odpovedal cit.: „článok 2 bod 1 Smernice 2003/88 sa má vykladať v tom zmysle, že čas pracovnej pohotovosti vo forme nepretržitej dostupnosti, počas ktorého pracovník musí byť schopný so svojou zásahovou uniformou a služobným vozidlom, ktoré mu poskytol zamestnávateľ, s využitím oprávnení spočívajúcich vo výnimkách zo Zákona o cestnej premávke a v práve prednosti viažucich sa na toto vozidlo dostaviť sa na hranice mesta, v ktorom sa nachádza jeho služobný útvar, v lehote 20 minút, predstavuje v celom rozsahu „pracovný čas“ v zmysle tohto ustanovenia, len pokiaľ z celkového posúdenia všetkých okolností veci, predovšetkým z dôsledkov takej lehoty, a prípadne z priemernej pravidelnosti zásahov počas tejto doby vyplýva, že obmedzenia uložené tomuto pracovníkovi počas uvedenej doby sú takej povahy, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať v tejto dobe s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje, a venovať tento čas svojim vlastným záujmom.“

46. Obdobne Súdny dvor EÚ vo veci C-107/19 z 09.09.2021 (XR proti Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová spoločnosť) rozhodol tak, že „článok 2 Smernice 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 04. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času sa má vykladať v tom zmysle, že prestávka v práci, ktorá sa poskytuje pracovníkovi počas jeho denného pracovného času a počas ktorej musí byť v prípade potreby schopný do dvoch minút odísť na výjazd, je „pracovným časom“ v zmysle uvedeného ustanovenia, ak z celkového posúdenia všetkých okolností vyplýva, že obmedzenia uložené tomuto pracovníkovi počas uvedenej prestávky v práci majú takú povahu, že objektívne a veľmi

významne ovplyvňujú možnosť pracovníka slobodne nakladať s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje, a venovať sa vlastným záujmom.“

47. Pokiaľ ide o pôsobnosť dotknutej Smernice na žalobcu, t.j. na hasičov, resp. príslušníkov Záchraného a hasičského zboru, jej výklad bol uvedený aj v rozsudku Súdneho dvora v spojených veciach C-397/01 až C-403/01 zo dňa 5.10.2004 Pfeiffer a i., ako aj v uznesení Súdneho dvora vo veci C-52/04 zo dňa 14.7.2005 Personalrat der Feuerwehr Hamburg. V prejednávacom spore sa na činnosť, vykonávanú žalobcom v rámci služobného pomeru, táto výnimka nevzťahuje. Cieľom Smernice 89/391 je podpora zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci. Z čl. 2 ods. 1 vyplýva, že rozsah pôsobnosti je nutné chápať širšie, teda výnimky z pôsobnosti uvedené v čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku je potrebné vykladať zužujúco. Čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku nevyklučuje z pôsobnosti Smernice služby civilnej ochrany en bloc, ale len „určité osobitné činnosti“ týchto služieb. Rozsah pôsobnosti sa obmedzuje na prípady nevyhnutnej ochrany záujmov, ktoré dovoľuje Smernica členským štátom chrániť. Jej účelom bolo zabezpečenie riadneho fungovania služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu - napríklad katastrofa, pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Taká služba civilnej ochrany v užšom zmysle sa odlišuje od štandardnej, základnej náplne činnosti a plnenia úloh žalobcu ako príslušníka Záchraného a hasičského zboru. Nevyznačuje sa žiadnymi osobitosťami, ktoré by odporovali použitiu právnych noriem Spoločenstva v oblasti ochrany bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov, takže sa na ňu nevzťahuje vylúčenie z pôsobnosti uvedené v článku 2 ods. 2 prvom pododseku Smernice 89/391. Na jednej strane zákonodarca Spoločenstva síce vychádzal zo zásady použiteľnosti Smernice 2003/88/ES na takéto činnosti, na strane druhej, dal možnosť členským štátom odchyliť sa za určitých podmienok od jednotlivých ustanovení Smernice (článok 17). V článku 17 ods. 3 písm. b) iii) Smernice 2003/88/ES sa uvádza, že v súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchyľky článkov 3, 4, 5, 8 až 16 v prípade činností spojených spotrebou nepretržitej služby alebo výroby, najmä protipožiarna služby a služby civilnej ochrany. Odchyľku od článku 6 však Smernica nepripúšťa ani v prípade takéhoto charakteru činností.

48. Zo záverov uznesenia Súdneho dvora vo veci C-52/04 Personalrat der Feuerwehr Hamburg vyplýva, že článok 2 Smernice Rady 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci, ako aj článok 1 ods. 3 Smernice Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, sa majú vykladať v tom zmysle, že činnosti vykonávané zásahovými silami takej verejnej požiarnej služby, ako je verejná služba, o ktorú ide v konaní vo veci samej, obvykle patria do pôsobnosti uvedených smerníc, takže článok 6 bod 2 Smernice 2003/88/ES v zásade bráni prekročeniu maximálnej hranice 48 hodín určenej ako maximálny týždenný pracovný čas, vzťahujúci sa aj na služby hliadky. Jeho prekročenie je však možné v prípade výnimočných okolností takej závažnosti a rozsahu, ktoré dočasne prevážia cieľ smerujúci k zabezpečeniu riadneho fungovania služieb nevyhnutných pre ochranu takých verejných záujmov, ako sú verejný poriadok, zdravie, bezpečnosť, nad cieľom spočívajúcim v zabezpečení bezpečnosti a zdravia pracovníkov pridelených do zásahových a záchranných jednotiek; aj v takejto výnimočnej situácii však musia byť v čo najväčšom rozsahu zachované ciele Smernice 89/391. Čl. 1 ods. 3 Smernice 2003/88/EHS definuje svoj rozsah pôsobnosti na všetky odvetvia činností, verejné i súkromné, pričom výslovne odkazuje na článok 2 Smernice 89/391/EHS. Smernica 89/391 sa v zmysle čl. 2 ods. 1 uplatňuje „na všetky odvetvia činnosti a to verejné aj súkromné“, ku ktorým okrem iného patria všeobecne uvedené činnosti služieb (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratíva, služby, vzdelávanie, kultúra, voľný čas atď.) Ako vyplýva z ods. 2 prvého pododseku, neuplatňuje sa uvedená smernica tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, napríklad v oblasti služieb civilnej ochrany.

49. Na činnosť, vykonávanú žalobcom v rámci služobného pomeru v okolnostiach posudzovanej veci, sa táto výnimka nevzťahuje. Cieľom Smernice 89/391 je podpora zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci. Rovnako aj zo znenia jeho čl. 2 ods. 1 vyplýva, že rozsah jej pôsobnosti je nutné chápať širšie, z čoho vyplýva, že výnimky z pôsobnosti uvedené v čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku, je potrebné vykladať zužujúco. Čl. 2 ods. 2 prvý pododsek Smernice 89/391 nevyklučuje z pôsobnosti smernice služby civilnej ochrany ako také, ale len „určité osobitné činnosti“ týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení tejto smernice. Táto výnimka zo široko vymedzeného rozsahu pôsobnosti Smernice 89/391 sa musí vykladať tak, že jej rozsah pôsobnosti sa obmedzuje na prípady nevyhnutnej ochrany záujmov, ktoré dovoľuje smernica

členským štátom chrániť. Z tohto hľadiska bola výnimka uvedená v čl. 2 ods. 2 prvom pododseku Smernice 89/391 prijatá len na účel zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu - napríklad katastrofa - pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Takto popísaná služba civilnej ochrany v užšom zmysle slova, na ktorú sa vzťahuje uvedené ustanovenie, sa jasne odlišuje od štandardnej, základnej obsahovej náplne činnosti a plnenia úloh žalobcu ako príslušníka Záchranného a hasičského zboru.

50. Aj keď služba žalobcu okrem plnenia úloh pri zdolávaní požiarov zahŕňa aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, najmä pri poskytovaní priameho výkonu záchranných činností pri haváriách, živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach, aj v takejto výnimočnej situácii však musia byť v čo najväčšom rozsahu zachované ciele Smernice 89/391. Súdny dvor dospel k záveru, že jediným cieľom výnimky, ktorá je uvedená v článku 2 ods. 2 prvom pododseku Smernice 89/391, je zabezpečenie riadnej činnosti služieb nevyhnutných na účely ochrany bezpečnosti, zdravia, ako aj verejného poriadku v prípade závažných a svojim rozsahom mimoriadnych okolností - napríklad v prípade katastrofy. Na základe vyššie uvedeného tak odvolací súd nemá pochybnosť o tom, že služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice 2003/88/ES, ako to správne posúdil tiež súd prvej inštancie.

51. Nedôvodnou je námietka nedostatku vecnej pasívnej legitímácie štátu, keďže Súdny dvor tiež rozhodol, že článok 6 písm. b/ Smernice 2003/88 má priamy účinok, pretože priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že v prípade, ak by nebolo možné vykladať a uplatňovať vnútroštátnu právnu úpravu v súlade s požiadavkami práva Únie, vnútroštátne súdy a správne orgány majú povinnosť uplatňovať právo Únie v celom rozsahu a chrániť práva, ktoré toto právo Únie priznáva jednotlivcom, pričom v prípade potreby neuplatnia nijaké vnútroštátne ustanovenie, ktoré by bolo v rozpore s právom Únie. Je nevyhnutné vziať na zreteľ aj ustálenú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripísateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Z uvedenej judikatúry vyplýva, že táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil, a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. Uplatnenie podmienok dovoľujúcich konštatovať zodpovednosť členských štátov za škody spôsobené jednotlivcom porušeniami práva Únie musia vnútroštátne súdy v zásade vykonať podľa usmernení Súdneho dvora na ich vykonanie. Náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi môže zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj štát. Právo Únie nebráni tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát.

52. Poškodení jednotlivci vychádzajúc z judikatúry súdneho dvora majú právo na náhradu škody, ak sú splnené tri predpoklady: 1/ že cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, 2/ existencia škody a 3/ priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou, spôsobenou poškodeným jednotlivcom. Za splnenia týchto troch podmienok musí štát napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu, pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nemôžu byť menej výhodné, ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôže byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti, alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity).

53. Žalobca ako hasič zamestnaný v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora, odpracoval priemerný týždenný pracovný čas presahujúci priemerný týždenný pracovný čas stanovený v článku 6 písm. b/ Smernice 2003/88 z ktorého dôvodu sa môže dovoliavať práva Únie na vyvodenie zodpovednosti orgánov dotknutého členského štátu s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia.

54. Prvá podmienka priznania uplatneného nároku je v danom prípade splnená, pretože článok 6 písm. b/ Smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy,

a od ktorej sa v prípade neprebratia čl. 22 ods. 1 tejto smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchyliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka. Uvedené dôležité pravidlo sociálneho práva nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke alebo akémukoľvek obmedzeniu. Judikatúra Súdneho dvora za dostatočne závažné porušenie práva Únie považuje zjavné a závažné prekročenie hraníc voľnej úvahy členským štátom, pričom zložky, ktoré majú byť v tejto súvislosti zohľadnené, sú predovšetkým stupeň jasnosti a presnosti porušenej právnej normy, ako aj rozsah miery voľnej úvahy, ktorý porušená norma ponecháva vnútroštátnym orgánom. Porušenie práva Únie dostatočne závažné, pokiaľ je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti. Súd prvej inštancie mal správne za splnené tiež zostávajúce dve podmienky a to existenciu škody a priamej príčinnej súvislosti medzi porušením práva EÚ a škodou vzniknutou žalobcovi, čo v podrobnostiach a odvolací súd uvádza, že správne zdôvodňuje v bodoch 36/ a 37/ odôvodnenia napadnutého rozsudku na ktoré odvolací súd v podrobnostiach odkazuje.

55. V okolnostiach tejto veci je zrejmé, že žalobcovi boli rozvrhované služby takým spôsobom, že na 16 hodinovú riadnu službu v služobný deň nadväzovala určená 8 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku takže na pracovisku žalobca strávil sústavne 24 hodín. Čo sa týka rozhodného obdobia v žalobe, tak žaloba smerovala voči žalovanej za obdobie od mája 2021 do februára 2023, pričom súdom prvej inštancie bolo zohľadňované obdobie troch rokov spätne od podania žaloby. Výkon služobnej pohotovosti bol rozdelený na aktívnu časť služobnej pohotovosti, ktorá bola odmeňovaná ako nadčasová práca a neaktívnu časť služobnej pohotovosti. Súčet týždňov v sledovanom období tvorí podľa tabuľky výpočtu priemerného týždenného služobného času predloženej žalovanou na pojednávaní 93,4 týždňov. Pri dodržaní obmedzenia vyplývajúceho z čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES, teda maximálnych týždenných pracovných časov a nadčasov po 48 hodín, na uvedené rozhodné obdobie pripadá maximálny pracovný čas 4.483 hodín (93,4 týždňov x 48 hod.), z dokazovania však vyplynulo, že žalobca v posudzovanom období po zohľadnení skutočne odslúžených hodín realizoval výkon práce v rozsahu 4.565,7 hodín (čo vyplýva z prehľadu tabuľky o počte odslúžených hodín dokladovanej žalovanou, ktorá skutočnosť v konaní nebola spornou), čo znamená, že oproti maximálnemu prípustnému času za dané obdobie vyplývajúcejmu zo Smernice pri priemerovaní prakticky každý týždeň žalobca pracoval nad zákonný rozsah odpracovaných hodín. Je potrebné pritom zdôrazniť, že sa jedná o maximálny prípustný čas stanovený právom EÚ, ktoré malo byť prebraté aj do slovenskej vnútroštátnej právnej úpravy, pričom žalobca realizoval výkon práce nielen zjavne nad rámec zákonom určeného služobného času 40 hodín týždenne, ale aj nad rámec maximálneho prípustného pracovného času 48 hodín týždenne vyplývajúceho zo Smernice.

56. Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd námietku žalovanej, že súd prvej inštancie sa nezaoberal žalovanou uvádzanými referenčnými obdobiami pre posudzovanie priemerného odpracovaného času, keďže tento správne dôvodí, že rozhodné obdobie viac ako 3 rokov, z ktorého súd v tomto konaní vychádzal na základe predložených dokladov, je dostatočne dlhé na to, aby bolo možné konštatovať, že vo vzťahu k žalobcovi požiadavka vyplývajúca z čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES nie je dodržiavaná a takýmto porušovaním práva EÚ dochádza k zásahom do sféry jeho oprávnených záujmov. Avšak aj so žalovanou predloženou tabuľkou výpočtu priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach, na ktorú v odvolaní odkazuje, je zrejmé, že do tohto výpočtu nebola zapracovaná pracovná pohotovosť, keď v prípade zahrnutia pracovnej pohotovosti by sa jednalo ešte o vyššie navýšenie pracovného času nad 48 h. Správne v tejto súvislosti súd prvej inštancie poukazuje na rozsudok SDEÚ vo veci C-429/09 Fuß, podľa ktorého referenčné obdobia upravené v čl. 16 až 19 Smernice 2003/88/ES na uplatnenie čl. 6 písm. b/ tejto Smernice na účely stanovenia týždenného priemerného pracovného času, aj keď tieto ustanovenia majú v tejto súvislosti priamy účinok, vo veci samej nemôžu byť relevantné, keďže je nesporné, že všetky dotknuté referenčné obdobia uplynuli, pokiaľ ide o obdobie uvedené v návrhu, ktorý vo veci samej uviedol žalobca.

57. Bez dopadu na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia je tiež poukaz žalovanej na rozsudok Súdneho dvora C-46/93 a C-48/93 vo veci Brasserie du pecher a Factortame s odkazom na ktorý tvrdí, že žalobca nepreukázal, že vyvinul primerané úsilie, aby sa vyhol škode, alebo obmedzil jej rozsah, resp. že by využil dostupné prostriedky na svoju ochranu, ktoré mal k dispozícii, žiadnym spôsobom neoznámil svojmu zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, že výkon služobnej pohotovosti pociťuje ako výraznú ujmu.

58. Aj vo vzťahu k tejto námietke je potrebné poukázať na neskoršiu judikatúru Súdneho dvora, vo veci G. Fuß v spojení s rozsudkom C-445/06 vo veci Danske Slagterier z ktorej vyplýva, že by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, aj keď by to spôsobilo nadmerné ťažkosti, alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať. Súdny dvor už teda rozhodol, že výkon práv priznaných jednotlivcom priamo uplatniteľnými ustanoveniami práva Únie by bol znemožnený, alebo nadmerne sťažený, ak by ich návrhy na náhradu škody založené na porušení práva Únie museli byť zamietnuté alebo čiastočne zamietnuté iba z toho dôvodu, že sa jednotlivci nedomáhali práva, ktoré im priznáva právo Únie a ktoré im vnútroštátny zákon odoprel. Pracovník sa má považovať za slabšiu stranu v rámci pracovnoprávneho vzťahu, takže je nutné zabrániť tomu, aby ho mal zamestnávateľ možnosť v jeho právach obmedzovať. Vzhľadom na toto slabšie postavenie môže byť totiž takýto pracovník odradený od otvoreného uplatňovania svojich práv voči zamestnávateľovi, keďže uplatňovanie týchto práv ho môže vystaviť opatreniam zamestnávateľa, ktoré môžu mať vplyv na pracovnoprávny vzťah v neprospech tohto pracovníka. Okrem toho treba zdôrazniť, že v takej veci ako vo veci samej, ktorá sa týka porušenia ustanovenia práva Únie s priamym účinkom zo strany zamestnávateľa vo verejnom sektore, vyžadovanie splnenia podmienky, aby dotknutí pracovníci najprv požiadali svojho zamestnávateľa o skončenie porušovania práva Únie na účely získania náhrady škody vzniknutej v dôsledku tohto porušenia by malo za následok, že orgánom dotknutého členského štátu by sa umožnilo, aby bola povinnosť dbať o dodržiavanie takýchto noriem systematicky prenášaná na jednotlivca, čím sa týmto orgánom môže umožniť, aby boli v prípade nepodania takejto žiadosti vyňaté z ich dodržiavania. Vyžadovanie takejto podmienky by znamenalo spochybnenie práva na náhradu škody, ktoré má základ v právnom poriadku Únie a povinnosti členských štátov zabezpečiť jeho dodržiavanie bez toho, aby ju mohli preniesť na jednotlivcov. Článok 6 písm. b/ Smernice 2003/88 nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci požiadali svojho zamestnávateľa o dodržiavanie minimálnych požiadaviek upravených týmto ustanovením, ale naopak, zamestnávateľovi nariaďuje, aby v prípade, ak je do vnútroštátneho práva prebratá výnimka upravená v článku 22 tej istej smernice, získal osobný, výslovný a slobodne vyjadrený súhlas uvedeného pracovníka s tým, že sa vzdáva práv priznaných týmto článkom 6 písm. b/, čo v danom prípade preukázané nebolo.

59. V konkrétnostiach tejto veci odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že žalobcovi vznikla nemajetková ujma, ktorú je možné posúdiť podľa zásad uvedených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, vzťahujúcich sa na právo na ochranu osobnosti, keďže predmetom ochrany podľa tohto ustanovenia sú osobné práva občana, ktoré ovplyvňujú rozvoj jeho osobnosti a sú s ním úzko späté.

60. Nemožno pochybovať, že jedným z najvýznamnejších osobnostných práv je aj právo na súkromný a rodinný život, ako aj právo na ochranu zdravia. Súd prvej inštancie vo vzťahu k vzniku nemajetkovej ujmy u žalobcu správne posudzuje, že jej podstatou je fakt, že žalobca namiesto času, ktorý mohol tráviť s rodinou, prípadne inak ako v zamestnaní, dotknutý čas trávil práve v zamestnaní. Navyiac tu je prítomné aj právo žalobcu na ochranu zdravia podľa čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky, ktoré je v pracovnoprávnej oblasti zabezpečované predovšetkým zavádzaním opatrení na zlepšenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov, vrátane úpravy pracovných podmienok, medzi ktoré patrí aj organizácia pracovného času a odpočinku (každý má právo na odpočinok a zotavenie vrátane rozumného vymedzenia pracovného času a pravidelnej platenej dovolenky podľa článku 24 Všeobecnej Deklarácie ľudských práv). Tiež z úvodných ust. Smernice Rady 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci, ako aj Smernice Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času vyplýva, že je potrebné bezodkladne zaviesť alebo zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a zaistiť vyššiu stupeň ich ochrany, všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku, pričom pojem „odpočinok“ sa musí vyjadriť v jednotkách času, t.j. v dňoch, hodinách, resp. ich častí. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je potrebné tiež zaviesť maximálnu hranicu týždenného pracovného času; primeraný odpočinok znamená, že pracovníci majú pravidelný čas odpočinku, trvanie ktorého je vyjadrené v jednotkách času a ktorý je dostatočne dlhý a nepretržitý, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobia úraz ani sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a že si ani krátkodobo ani dlhodobo nepoškodia zdravie.

61. Vo svetle vyššie uvedeného je tak záver súdu prvej inštancie, že žalobcovi vznikla nemajetková ujma jednoznačne správny. Spočíva v porušení jeho základného osobnostného práva - práva na súkromný

a rodinný život, práva na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity, spočívajúceho predovšetkým v porušení práva na primeranú dobu odpočinku.

62. Neobstojí argumentácia žalovanej o nesplnení podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka založená na tom, že v zmysle uvedeného ustanovenia je možné žiadať peňažné odškodnenie len vtedy, ak nie je postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 § 13 a zároveň ak neoprávneným zásahom bola v značnej miere znížená dôstojnosť, resp. vážnosť žalobcu v spoločnosti.

63. Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie, pričom týmto zadosťučinením sa rozumie morálna satisfakcia. Peňažná satisfakcia prichádza do úvahy tam, kde by sa satisfakcia podľa odseku 1 nejavila ako postačujúca. Vychádzajúc však z povahy porušeného práva v konkrétnostiach tejto veci a okolností, za ktorých k porušeniu došlo, t.j., že žalovaná ako členský štát Únie neprijala opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času, resp. prijala vnútroštátnu právnu úpravu v zmysle zák. č. 315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbore, ktorý umožňuje zamestnávateľovi resp. služobnému úradu rozvrhnúť príslušníkovi zboru služobný čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v článku 6 písm. b/ Smernice Európskeho parlamentu a rady 2003/88/ES, neprichádza do úvahy morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie difamujúcich výrokov a pod., keďže takéto prostriedky nápravy podľa § 13 ods.1 Občianskeho zákonníka za takýchto okolností strácajú svoju účinnosť a funkčnosť a v takomto prípade súdna prax nevylučuje možnosť bez ďalšieho uplatniť a tiež priznať finančné zadosťučinenie, ako to správne aj v tomto prípade posúdil súd prvej inštancie.

64. V nadväznosti na uvedené neobstojí tiež odvolacia argumentácia žalovanej, že priznaním takéhoto nároku za stavu, že žaloba nebola formulovaná a teda ani vôbec podľa jej názoru nerieši (údajný protiprávny) stav do budúcnosti, súd vytvoril priestor pre opätovné čiastkové žaloby (rozmnožovanie sporov). Odvolací súd vo vzťahu k tejto námietke uvádza, že to nie je súd, ani žalobca, ale žalovaná, ktorá vznik tohto, a ďalších skutkovo a právne obdobných sporov zapríčinila, keďže ako členský štát Únie neprijala opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času, resp. prijala vnútroštátnu právnu úpravu v zmysle zák. č. 315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbore, ktorý umožňuje zamestnávateľovi resp. služobnému úradu rozvrhnúť príslušníkovi zboru služobný čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v článku 6 písm. b/ Smernice Európskeho parlamentu a rady 2003/88/ES a na jej ťarchu ide aj vznik obdobných sporov do budúcnosti, pokiaľ nezosúladi vnútroštátnu úpravu v tomto smere so Smernicou. Nie je možné tiež ponechať bez povšimnutia, že žalovanou v tomto prípade je štát zastúpený ministerstvom vnútra, na ktorý ako subjekt verejného záujmu, sú kladené vyššie nároky a preto ako subjekt sui generis, pri rešpekte k hodnotám, na ktorých je založený, musí vystupovať tiež ako „vzor“ pre svojich občanov, o to viac pre tých, ktorí v jeho záchranných zložkách na prospech všetkých občanov, teda aj štátu ako celku pôsobia, ako je tomu aj v prípade žalobcu, keď žalobcom uplatňovaný nárok má pôvod a súvisí priamo s výkonom jeho činnosti ako príslušníka záchranných zložiek.

65. Neudržateľnou je tiež ďalšia argumentácia žalovanej spočívajúcej v tom, že pokiaľ nie je nariadený služobný zásah, môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, že pri nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený, resp. vymedzený priestor na odpočinok zamestnanca a teda, sa od neho nevyžaduje aktívna činnosť, že žalobca nemusí byť bdely a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti a pod.. Odvolací súd v tomto smere odkazuje na opakované konštatovanie Súdného dvora, že pojem „pracovný čas“ treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Vyžaduje si splnenie troch podmienok. Po prvé pracovník musí byť „v práci“, po druhé musí byť zamestnávateľovi k dispozícii a po tretie musí vykonávať svoju činnosť, alebo svoje povinnosti. Rozhodujúcim faktorom pri určovaní toho, čo je a čo nie je pracovný čas, je teda požiadavka prítomnosti na mieste určenom zamestnávateľom a okamžitého poskytovania príslušných služieb. Dôležité je aj zohľadnenie kvality času, ktorý pracovník môže tráviť počas plnenia tohto typu povinností, napríklad to, či sa môže venovať vlastným záujmom a rodine.

66. Nemožno pochybovať o tom, že pracovná pozícia žalobcu je vysoko zodpovedná, riziková, náročná a nenahraditeľná. Vzhľadom na odpracované hodiny nad limit dovolený právom Európskej únie za dotknuté obdobie, výšku priznanej nemajetkovej ujmy 2.000,- eur nie je možné považovať za neprimeranú. Vzhľadom na náročnosť a významnosť charakteru práce žalobcu je nepochybne potrebné zabezpečiť, aby tento mal dostatok času na odpočinok, regeneráciu, súkromie, rodinný život. Žalobca vykonáva službu na mieste určenom zamestnávateľom, musí tam byť fyzicky prítomný a bez ohľadu na to, že nemusí byť „aktívny“ počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti a že má vytvorené podmienky na oddych, resp. spánok, musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite poskytnúť príslušné služby a plniť si svoje povinnosti. Je oddelený od svojho vlastného sociálneho súkromného prostredia, rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť organizovať si svoj súkromný čas a program, venovať sa svojim vlastným potrebám, je nielen výrazne obmedzená, ale prakticky v tom čase vylúčená.

67. Fakt, že žalobca plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy, ktoré neraz vyžadujú aj nasadenie vlastného života, je preto o to viac dôležité, aby mal možnosť si po práci aj odpočinúť, venovať sa svojim záľubám, rodine, prípadne aj vykonávaniu aktivít, ktoré priamo, či nepriamo súvisia s výkonom jeho povolania, neumožňuje iný záver ako ten (vezmúc do úvahy aj fakt, že dotknuté práva žalobcu boli porušované dlhodobo), že výška priznanej nemajetkovej ujmy je stanovená vo svetle jej primeranosti správne, pričom zjavne nevybočujúca z pravidiel odškodňovania.

68. Nedôvodne žalovaná tiež namieta, že súd prvej inštancie sa svojim rozhodnutím odchýlil od rozhodovacej praxe v obdobných veciach, keďže práve naopak tento je s ustálenou rozhodovacou praxou odvolacích súdov v ťažiskových otázkach plne kompatibilný. Na dôkaz toho odvolací súd poukazuje na konkrétnu rozhodovaciu činnosť odvolacích súdov Slovenskej republiky v skutkovo a právne totožných prípadoch náhrady nemajetkovej ujmy požadovanej príslušníkmi hasičského a záchranného zboru z ktorých vyplývajú nasledujúce závery s ktorými sa odvolací súd aj v okolnostiach tejto veci identifikuje:

69. Krajský súd v Košiciach v odôvodnení rozsudku sp.zn. 6Co/24/2024 zo dňa 5.3.2024 uviedol, cit.: „Žalobca v dôsledku takeého rozvrhu pracovného času, ktorý bol v rozpore s právom EÚ, prišiel o hodiny voľného času, ktorý by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných, priateľských vzťahov i fyzickej a psychickej relaxácii. Nerešpektovaním čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času žalobcu došlo k zásahu do práv žalobcu na vedenie súkromného, rodinného života i do práva na ochranu jeho zdravia, za ktorý zásah mu patrí nárok na primerané odškodnenie. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa považuje v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ za závažný zásah do práv, keď ide o nevratný stav straty niekoľkých stoviek hodín voľného času a času potrebného na regeneráciu pracovných síl, len samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením, a práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie takto vzniknutej ujmy. Peňažná náhrada by mala byť taká vysoká, aby mohla splniť úlohu odškodňovacia, nielen symbolickú, na druhej strane však nemôže byť táto náhrada ani neprimerane vysoká. Pokiaľ súd prvej inštancie rozsah peňažnej náhrady vo výške 3.000,- eur odvodil od charakteru zásahu, jeho trvania, následkoch na živote žalobcu, nemožno týmto jeho úvahám vytknúť žiadne nedostatky. Svoje rozhodnutie založil na právom predvídaných okolnostiach, prihliadajúc podľa povahy veci k porovnateľným kritériám, a ním stanovený rozsah nemajetkovej ujmy spĺňa podmienku primeranosti. Rozhodnutie je konzistentné aj s výškou náhrad priznaných v obdobných súdnych sporoch (porovnaj napr. rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9CoPr/1/2019, 6CoPr/2/2019, 3CoPr/229/2019, 6Co/244/2019, 1CoPr/8/2019, 6Co/60/2022, 6Co/69/2022, 6Co/102/2022 a 6Co/129/2022).“

70. „Žalobca sa žalobou domáhal zaplataenia nemajetkovej ujmy v sume 5.427,13 eur, ktorú vyčíslil ako súčet odpracovaných hodín služobnej povinnosti za obdobie od X.X.XXXX do XX.X.XXXX vrátane a rozdielu peňažnej náhrady vyplácanej za určenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. a náhrady za nariadenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z., pričom v konaní pred súdom prvej inštancie výpoveďou v spojení s listinnými dôkazmi, ktoré má žalobca k dispozícii od svojho zamestnávateľa preukázal, tak ako to vyhodnotil súd prvej inštancie, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom EÚ prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať rozvoju osobných, rodinných, priateľských vzťahov, fyzickej a psychickej relaxácii. Domáhal sa náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil, a ktoré mu neboli započítané do služobného času (čo je rozpor s čl. 2 ods. 1 smernice), nedomáhal sa nemajetkovej ujmy vyčíslenej

za presný počet odpracovaných hodín nad limit 48 hodín týždenne. ....Náhrada škody spôsobená jednotlivcovi (občanovi členského štátu EÚ) porušením práva únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu práv jednotlivca. Vnútroštátne právo členských štátov musí určiť, aby pri dodržaní zásad rovnocennosti a efektívnosti bolo stanovené, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna alebo vo forme finančného odškodnenia a tiež definovať pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Právny poriadok SR tiež nemá výslovnú úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva únie. Ani zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci takúto právnu úpravu neobsahuje, preto súd prvej inštancie správne ustálil, že vzhľadom na zistený skutkový stav má ujma žalobcu najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu (analogia podľa § 11 až 13 Občianskeho zákonníka). Žalovaného odvolacia námietka, že žalobca nepreukázal spôsobenú ujmu nie je dôvodná, pretože z vykonaného dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalobca v žalovanom období od marca XXXX do februára XXXX odpracoval celkovo XXXX,XX hodín služobnej pohotovosti, ktoré mu v rozpore s čl. 2 ods. 1 smernice č. 2003/88/ES neboli započítané do pracovného času a zároveň opakovane dochádzalo u žalobcu k prekračovaniu limitu 48-hodinového týždenného služobného odpracovaného času.“ (Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 15Co/161/2023zo dňa 31.01.2024).

71. „Žalobca v dôsledku takeého rozvrhu pracovného času, ktorý bol v rozpore s právom EÚ, prišiel o veľký počet hodín voľného času, ktorý by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných, priateľských vzťahov i fyzickej a psychickej relaxácii. Nerešpektovaním čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času žalobcu došlo k zásahu do práv žalobcu na vedenie súkromného, rodinného života i do práva na ochranu jeho zdravia, za ktorý zásah mu patrí nárok na primerané odškodnenie. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa považuje v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ za závažný zásah do práv, keď ide o nevratný stav straty niekoľkých stoviek hodín voľného času a času potrebného na regeneráciu pracovných síl, len samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, a práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie takto vzniknutej ujmy. Peňažná náhrada by mala byť taká vysoká, aby mohla splniť úlohu odškodňovaciú, nielen symbolickú, na druhej strane však nemôže byť táto náhrada ani neprímerane vysoká. Pokiaľ súd prvej inštancie rozsah peňažnej náhrady vo výške 2.000,- eur odvodil od charakteru zásahu, jeho trvania, následkoch na živote žalobcu, nemožno týmto jeho úvahám vytknúť žiadne nedostatky. Svoje rozhodnutie založil na právom predvídaných okolnostiach, prihliadajúc podľa povahy veci k porovnateľným kritériám, a ním stanovený rozsah nemajetkovej ujmy spĺňa podmienku primeranosti. Rozhodnutie je konzistentné aj s výškou náhrad priznaných v obdobných súdnych sporoch (porovnaj napr. rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 9CoPr/1/2019, 6CoPr/2/2019, 3CoPr/229/2019,6Co/244/2019 a 1CoPr/8/2019, 6Co/89/2022, 6Co/60/2022 a 6Co/35/2022).“ (Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 6Co/113/2023 zo dňa 17.10.2023).

72. „Nerešpektovaním čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času žalobcu, došlo k zásahu do práv žalobcu na vedenie súkromného, rodinného života i do práva na ochranu jeho zdravia, za ktorý zásah mu patrí nárok na primerané odškodnenie. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa považuje v zmysle judikatúry Súdneho dvora za závažný zásah do práv, keď ide o nevratný stav straty niekoľkých stoviek hodín voľného času a času potrebného na regeneráciu pracovných síl, len samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, a práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie takto vzniknutej ujmy. Pokiaľ súd prvej inštancie rozsah peňažnej náhrady stanovil vo výške 2.750,- eur, svoje rozhodnutie založil na právom predvídaných okolnostiach prihliadajúc podľa povahy veci k porovnateľným kritériám, a stanovený rozsah nemajetkovej ujmy spĺňa podmienku primeranosti. Rozhodnutie je konzistentné aj s výškou náhrad priznaných v obdobných súdnych sporoch (porovnaj napr. rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9CoPr/1/2019, 6CoPr/2/2019, 3CoPr/229/2019, 1CoPr/8/2019). (Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp.zn. 2Co/152/2022 zo dňa 17.8.2023).

73. „Nemajetkovú ujmu nie je ani podľa názoru odvolacieho súdu možné nahradiť inak z dôvodu, že uplynutý čas žalobcovi vrátiť možné nie je a nemôže ho stráviť inak. Vzhľadom na špecifickosť zásahu do osobnosti žalobcu v dôsledku porušenia práva Únie a trvanie zásahu nie je dobre možné porovnanie s inými obdobnými prípadmi zásahov ako to namietal žalovaný v podanom odvolaní (v prípade zásahov do osobnosti neoprávnenou kritikou, resp. usmrtením člena rodiny ide o rozdielne skutkové okolnosti). Prisúdená náhrada nemajetkovej ujmy neprevyšuje ani náhrady priznávane v týchto prípadoch, resp.

obetiam trestných činov. Neobstojí ani argumentácia žalovaného, že nemôže byť stranou sporu o ochranu osobnosti, pretože ustanovenia o ochrane osobnosti boli aplikované len na základe analógie ako podklad pre určenie výšky nemajetkovej ujmy žalobcu, kým predpoklady zodpovednosti žalovaného za spôsobenú škodu (nemajetkovú ujmu) boli aplikované na základe judikatúry SD EÚ.“ (Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 17Co/82/2022 zo dňa 13.12.2022).

74. „Žalobca v dôsledku takého rozvrhu pracovného času, ktorý bol v rozpore s právom EÚ, prišiel o XXXX,XX hodín voľného času, ktorý by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných, priateľských vzťahov i fyzickej a psychickej relaxácii. Nerešpektovaním čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času žalobcu došlo k zásahu do práv žalobcu na vedenie súkromného, rodinného života i do práva na ochranu jeho zdravia, za ktorý zásah mu patrí nárok na primerané odškodnenie. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa považuje v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ za závažný zásah do práv, keď ide o nevratný stav straty niekoľkých stoviek hodín voľného času a času potrebného na regeneráciu pracovných síl, len samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením, a práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie takto vzniknutej ujmy. Peňažná náhrada by mala byť taká vysoká, aby mohla splniť úlohu odškodňovaciú, nielen symbolickú, na druhej strane však nemôže byť táto náhrada ani neprimerane vysoká. Pokiaľ súd prvej inštancie rozsah peňažnej náhrady vo výške 2.500,- eur odvodil od charakteru zásahu, jeho trvania, následkoch na živote žalobcu, nemožno týmto jeho úvahám vytknúť žiadne nedostatky. Svoje rozhodnutie založil na právom predvídaných okolnostiach, prihliadajúc podľa povahy veci k porovnateľným kritériám, a ním stanovený rozsah nemajetkovej ujmy spĺňa podmienku primeranosti. Rozhodnutie je konzistentné aj s výškou náhrad priznaných v obdobných súdnych sporoch (porovnaj napr. rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9CoPr/1/2019, 6CoPr/2/2019, 3CoPr/229/2019, 6Co/244/2019, 1CoPr/8/2019 a 6Co/60/2022, 6Co/69/2022).“ (Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp.zn. 6Co/129/2022 zo dňa 10.10.2022).

75. „Odvolací súd nepovažuje za dôvodné ani výhrady odvolateľa k spôsobu, akým súd prvej inštancie zdôvodnil svoje závery o forme a rozsahu odškodnenia nemajetkovej ujmy. Svoje úvahy v týchto otázkach súd prvej inštancie podrobne vysvetlil v bodoch 70 až 75 odôvodnenia napadnutého rozsudku, pričom v kontexte odvolacej argumentácie žalovaného možno v tejto súvislosti konštatovať, že zdôvodnil, aká ujma žalobcovi vznikla a prečo ju považoval za vážnu (viď. body 74 a 75 odôvodnenia napadnutého rozsudku) a ozrejmil tiež dôvody, na podklade ktorých dospel k záveru o primeranosti výšky priznaného peňažného odškodnenia (viď bod 75 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Odvolací súd má v zhode s názorom prvoinštančného súdu za to, že všeobecné okolnosti, za ktorých k porušeniu práva Európskej únie došlo, ktoré aj ESD v rozhodnutí vo veci C-429/09 Fuss považoval za vážne, zakladajú v spojitosti s objektom zásahu (vnútorné prežívanie dôsledkov nerešpektovania limitu pracovného času žalobcom), intenzitou porušenia (prekračovanie limitu pravidelne viac ako 10 hodín týždenne) a jeho trvanie (len v posudzovanom období viac ako 3 roky), potrebu odškodniť tým vzniknutú ujmu peňažnou náhradou. Súd prvej inštancie správne posudzoval výšku priznanej nemajetkovej ujmy tiež v kontexte hierarchie iných osobnostných hodnôt a jeho predstava o primeranosti odškodnenia je konzistentná s výškou náhrad, ktoré súdy priznali v obdobných (kolegovia žalobcu) veciach (por. napr. rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11CoPr/1/2020, 11CoPr/4/2019, 3CoPr/229/2019, sp. zn. 9CoPr/1/2019, 6CoPr/2/2019).“ (Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp.zn. 11Co/222/2020 zo dňa 16.12.2020).

76. „Je predovšetkým potrebné prihliadnúť na to, že právo na odpočinok u žalobcu je permanentne niekoľko rokov porušované, že žalobca plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy, ktoré neraz vyžadujú aj nasadenie vlastného života, že je o to viac dôležité, aby mal možnosť si po práci aj odpočinúť, venovať sa svojím záľubám, rodine, resp. aj vykonávaniu aktivít, ktoré priamo, či nepriamo súvisia s výkonom jeho povolania. Jeho pracovná pozícia je vysoko zodpovedná, riziková, náročná a nenahraditeľná. Odpracované hodiny nad týždenný limit dovolený právom EÚ za obdobie 02/2014-02/2017 hodín (špecifikované v odôvodnení rozsudku) 429,97 týždenne a výška priznanej nemajetkovej ujmy 2.089,60 eur a s tým súvisiaca náhrada nie je neprimeraná, vzhľadom už na predchádzajúcu úvahu. Práca žalobcu ako hasiča je nielen náročná, riziková, nezameniteľná a veľmi dôležitá, nakoľko v súčasnosti okrem požiarov zasahujú hasiči aj pri dopravných nehodách, hromadných haváriách, živelných pohromách, úniku nebezpečných, rádioaktívnych látok, množstve rôznych technických zásahov a rôznych záchranných prácach, pričom nezanedbateľná je aj ich osvetová činnosť ohľadom poučenia obyvateľstva a kontroly požiarneho zabezpečenia budov. O to viac sa javí potreba, aby žalobca ako

hasič mal dostatok času na odpočinok, regeneráciu, súkromie, rodinný život, a keďže porušením práva Únie bolo žalobcovi do tejto sféry zasiahnuté, odvolací súd požadovanú výšku peňažnej náhrady považuje za minimálne primeranú. Vzhľadom na špecifickosť uplatňovaného nároku, spôsob výpočtu nemajetkovej ujmy, aj s prihliadnutím na skutočnosť, že predstavuje vyčíslenie ujmy v sume 2.089,60 eur za 429,97 hodín týždenne služobnej pohotovosti, ktorá nebola žalobcovi započítaná do fondu pracovného času, t.j. času, ktorý nestrávil odpočinkom, nevenoval sa svojím záľubám, rodine, resp. aj vykonávaniu aktivít, ktoré priamo, či nepriamo súvisia s výkonom jeho povolania, nemožno považovať za nesprávny. Súd totiž pri posudzovaní tejto výšky je viazaný právnym predpisom len v tom, že má posúdiť primeranosť uplatňovanej výšky ujme, ktorú v dôsledku nesprávnej implementácie normy Európskej únie utrpel. T.j., spôsob určenia je na úvahe súdu a táto úvaha nie je podľa záveru odvolacieho súdu neprimeraná.“ (Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp.zn. 9CoCsp/4/2020 zo dňa 4.5.2021).

77. Obdobné závery k priznaniu nárokov podobných ako v tejto a vyššie uvedených veciach, boli prijaté Krajským súdom v Prešove tiež v rozsudkoch pod č.k. 14Co/5/2024-162 zo dňa 23.5.2024, pod sp.zn. 3Co 39/2024 zo dňa 4.2.2025, tiež 25Co 44/2024 zo dňa 10.12.2024, ako aj 7Co 23/2024 zo dňa 29.1.2025, pričom minimálne posledné tri sú na časovej osi vydané neskoršie, ako tie, na ktoré poukazuje v odvolaní žalovaná (pokiaľ tie ňou predložené označuje za „novšie“), naviac všetky žalovanou predložené rozhodnutia sú vydané súdmi prvej inštancie.

78. So zreteľom na vyššie uvedené rozhodnutia všeobecných súdov Slovenskej republiky a závery na ktorých sú založené, nebol dôvod ani v tejto veci mať relevantné pochybnosti o správnosti záverov na ktorých je založené rozhodnutie tiež v tejto veci.

79. V konečnom dôsledku ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd tiež námietku žalovanej vo vzťahu k rozhodnutiu v časti o trovách konania, prostredníctvom ktorej nesúhlasila s tým, že súd prvej inštancie napriek tomu, že nepriznal žalobcovi v plnej výške uplatňovaný nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy, vyhodnotil ho ako plne úspešnú stranu v spore. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 24.5.2022 č.k. II.ÚS/233/2022-18 sa plne stotožnil s názorom, že pokiaľ príslušný súd skonštatuje zásah do osobnostných práv, má žalobca plný úspech v spore a patrí mu plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásady úspechu a to bez ohľadu na to, či a prípadne v akej výške mu bola priznaná nemajetková ujma v peniazoch.

80. V posudzovanej veci predmetom konania bol nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, teda bez akýchkoľvek pochybností jej výška závisela od úvahy súdu. Civilný sporový poriadok už síce nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej v ust. § 142 ods. 3 čo však neznamena, nemožnosť osobitného režimu posudzovania úspechu v konaní o nárokoch na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisí od úvahy súdu, kedy je potrebné rozlišovať, čo je základné a čo je sprevádzajúce (za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca). Pri uplatňovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je povinnosťou žalobcu v žalobe uviesť požadovanú výšku tejto ujmy, presné stanovenie výšky plnenia je však závislé od úvahy súdu. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov, čomu zodpovedá aj systematické začlenenie ustanovenia § 255 CSP, podľa ktorého kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj vtedy, ak súd priznal nárok úspešnej strane, nie však v požadovanej výške (v prípadoch keď výška nároku závisí od úvahy súdu), ktorým spôsobom správne postupoval tiež v tejto otázke aj súd prvej inštancie. Správnosť vyššie uvedeného názoru vyplýva aj z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS225/2020 z 27. augusta 2020, zverejnenom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 31/2020, v ktorom tento konštatoval cit.: „V týchto prípadoch však žalobcu, ktorému bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno považovať za procesne neúspešného a ad absurdum ho zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie „presného“ výsledku konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca.“

81. Sumárne tak všetky odvolacie námietky žalovanej neboli dôvodné.

82. Z vyššie uvedených dôvodov, keďže dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie postupoval pri posúdení rozhodujúcich otázok správne, za súčasného zistenia o správnosti rozhodnutia tiež v časti o trovách konania medzi stranami sporu, rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne v rozsahu

výrokov I. a III. podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Žalovaná v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie neuviedla žiadne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé k zmene, či zrušeniu napadnutého rozhodnutia, či s ktorými by sa nebol zaoberal a vysporiadal už súd prvej inštancie.

83. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, i keď vzhľadom k jeho plnému úspechu v odvolacom konaní by mu prináležalo právo na náhradu trov konania, mu túto nepriznal, keďže mu trovy v odvolacom konaní nevznikli.

84. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).